

A 1760/kultur

Framlagt av Mittengruppen
Behandlas i Utskottet för kunskap och kultur i Norden

**Medlemsförslag
Nordiskt Universitet****Förslag**

Mittengruppen föreslår att

Nordiska rådet rekommenderar Nordiska ministerrådet

att ta fram, i samarbete med universiteten och de nationella och nordiska forskningsorganisationerna, en nordisk vision för samarbete inom forskning, vetenskap och högre utbildning

att en sådan vision bör omfatta skapandet av ett nordiskt nätverksuniversitet som kan länka samman de akademiska miljöerna i de nordiska länderna samt ytterligare stärka rörligheten för studenter och unga forskare i Norden, samt

att göra en försöksordning med nordiska forskarutbildningar inom valda områden

Bakgrund

De nordiska länderna är kända för att erbjuda utbildningar av hög kvalitet, som är tillgängliga för alla och som baserar sig på den nyaste forskningen. Forskningsinvesteringar har ökat betydligt i Norden under perioden 2007-2015^[1]. Detta, tillsammans med den gemensamma nordiska forskningsbudgeten, vittnar om att forskning och vetenskap är en viktig och prioriterad del av det nordiska samarbetet.

Mittengruppen anser att forskning blir, om möjligt, ännu viktigare i framtiden, då bl.a. klimatförändringar, grön omställning och digitalisering skapar både utmaningar och möjligheter. Dessa förändringar sker i alla nordiska länder, och vissa av dem går inte att lösa var för sig. De skall lösas tillsammans.

I den forskningspolitiska redogörelsen som Nordiska ministerrådet offentliggjorde under Nordiska rådets session i Helsingfors i oktober 2017 poängteras att fokus i det nordiska forskningsarbetet under de senaste åren har varit på finansieringssidan – på bekostnad av samarbetet på forskarnivå och inom forskarutbildning, mobilitet och nätverk. I detta sammanhang konstaterar rapporten att ”[d]et kan være aktuel at at give øget prioritet til samarbejde på

^[1] State of the Nordic Region 2018, s. 120-122

forskerniveau, kanskje særlig til tiltag rettet mod forskeruddannelse, mobilitet, netværk for yngre forskere, således at stærke nordiske samarbejdsflader for fremtidens nordiske forskere bliver sikret”.

Mittengruppen anser, i linje med ministerrådets redogörelse, att nordiskt forskningssamarbete i allt högre grad bör omfatta forskningspolitik och samarbete mellan forskningsinstitutionerna. Om den forskning som i dag bedrivs i de nordiska länderna samordnas, till exempel via gemensamma doktorandprogram, kan Nordens styrkor – integration, tillit och rörlighet för arbetskraft och studenter – bättre tas till vara. Att agera tillsammans gör det också lättare att arbeta tvärvetenskapligt samt att utnyttja bredden hos de nordiska institutionerna.

Jorma Ollilas rapport om nordiskt energisamarbete, som beställdes av Nordiska ministerrådet och som kom ut i juni 2017, föreslår att de nordiska länderna tar initiativ till att skapa ett gemensamt doktorandprogram inom energi. Ett exempel på existerande nordiskt forskningssamarbete på detta område är The Nordic Green Growth Research and Innovation Programme, som lanserades i 2016 av NordForsk, Nordic Innovation och Nordic Energy Research.

Det finns också politisk vilja att samla ihop de nordiska kompetenserna inom ett område och se på fördelarna av att göra detta – någonting som rekommendationen om en gemensam nordisk examen inom fredsfrämjande visar, som godkändes under Nordiska rådets session i Helsingfors i 2017.

Mittengruppen anser att det nordiska samarbetet inom forskning och vetenskap bör stärkas stegvis, och det bör göras med en gemensam framtidsinriktad vision som grund. Därmed bör förslaget i Jorma Ollilas rapport om en gemensam vision för nordiskt energiforskningssamarbete snarast genomföras. En vision för nordisk forskning, vetenskap och högre utbildning kan på sikt leda till ett nordiskt universitet i nätverksform – någonting som för sin del kommer att stärka de nordiska ländernas globala och europeiska position.

Stockholm, Oslo, Köpenhamn, Helsingfors, Reykjavik,
Mariehamn och Torshavn den 9 mars 2018

<i>Anna Kolbrun Arnadóttir (Mifl)</i>	<i>Ketil Kjenseth (V)</i>
<i>Anna-Maja Henriksson (sv)</i>	<i>Lars Tysklind (L)</i>
<i>Arto Pirttilahti (cent)</i>	<i>Mikael Staffas (Lib)</i>
<i>Bertel Haarder (V)</i>	<i>Olafur Isleifsson (Fif)</i>
<i>Britt Lundberg (ÅC)</i>	<i>Peter Östman (kd)</i>
<i>Eva Biaudet (sv)</i>	<i>Rasmus Ling (MP)</i>
<i>Heidi Greni (Sp)</i>	<i>Robert Halef (KD)</i>
<i>Jenis av Rana (Mfl.)</i>	<i>Silja Dögg Gunnarsdóttir (Frfl)</i>
<i>Johanna Karimäki (gröna)</i>	<i>Staffan Danielsson (C)</i>
<i>Katri Kulmuni (cent)</i>	<i>Åslaug Sem-Jacobsen (SP)</i>

